

Trefaldighetsdagen, "Gud - Fader, Son och Ande", Joh 11:18-27

Treenigheten är inte en helt enkel del av vår kristna tro. Den får muslimer att kalla oss för polyteister och de flesta av oss att skjuta den delen av tron åt sidan. Vi tror på Gud, Jesus och Den Helige Ande men hur det går ihop och vilken betydelse det har för vår tro lägger vi åt sidan. Men treenigheten är en bärande del av den kristna tron vare sig vi vill eller inte. Det är den som beskriver vem vi tror på. Den definierar målet för vårt hopp. Inte så att den beskriver vem Gud verkligen är, det är bortom vår mänskliga förmåga att förstå. Men det är ändå så vi har upplevt och förstått Gud. Så som Jesus själv beskrivit det. Om vi som kallar oss kristna skulle stå och kasta trons pilar mot Gud som piltavla skulle man lätt förstå att det blir problem om vi inte är överrens om hur tavlan framträder. Hur skulle vi då ens kunna veta att vi kastar mot samma tavla. Hur ska vi då kunna lära oss av våra misstag eller glädja oss när vi lyckas komma riktigt nära dess centrum. Och hur ska vi kunna få andra att inse det värdefulla i att tro när vi inte kan beskriva vad vi tror på? "Jo men det är kanon att stå här att kasta pil. Vad vi siktar på jo det är något som är åt det där hållet". Inte det bästa sättet att visa människor mot Gud kanske.

Men räcker det då inte att visa på Jesus. Han är ju vägen till Gud. Jesus är vägen till Gud men Den Helige Ande är kondisen som gör att vi orkar gå och jag är övertygad om att utan ett tydligt mål, Gud, så kommer vi att tröttna på att vandra. Hur fantastisk än vägen är.

Men vad är då treenigheten? I boken ett år med Jesus använder sig Bo Brander av en bild som Irenaeus formulerade på trehundralet. Han menade att Gud ser ner på sin jord och sträcker två armar mot människorna. Den ena armen är Jesus som lyfter upp oss till Gud och den andra är Anden som för oss mot Jesus.

Dagens text handlar om Jesus möte med Marta en kort stund innan han väcker hennes bror, Lazarus, från de döda. Som vi kommer se ger Marta ett fantastiskt vittnesbörd om vem Jesus är. Men jag menar också att man kan se hur hon saknar en del av treenigheten. Precis som detta får följd för Martas tro så påverkar det oss om vi mister en del av gudomligheten. Jag ska lyfta fram några konsekvenser som följer om vi mister någon av treenighetens sidor. Alla delar av treenigheten bidrar med viktiga insikter för tron. Jag ska ta upp risken med ensidighet men det innebär inte att fokuset i sig är fel.

Betania låg inte långt från Jerusalem, ungefär en halvtimmes väg, och många judar hade kommit ut till Marta och Maria för att trösta dem i sorgen över brodern. När Marta hörde att Jesus var på väg gick hon och mötte honom. Men Maria satt kvar hemma. Marta sade till Jesus: "Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött. Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om." Jesus sade: "Din bror kommer att uppstå." Marta svarade: "Jag vet att han skall uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen." Då sade Jesus till henne: "Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. Tror du detta?" Hon svarade: "Ja, herre, jag tror att du är Messias, Guds son, han som skulle komma hit till världen." (Joh 11:18-27)

Marta och Den Helige Anden

Detta är inte en kallsinnig teologisk utredning. Händelserna som utspelar sig är inramade av en familjetragedi. Mitt i denna sorg beger sig Marta ut för att möta Jesus. Hon har precis förlorat sin bror och systemen sitter kvar hemma med sorgen. När Märta möter Jesus har hon delade känslor. Hon känner Jesus sedan tidigare och har en tro på vem han är och vad han kan. Men just därför är det också smärtsamt för henne att han inte kommit till deras hjälp förrän nu. Varför kunde han inte komma medan hennes bror var sjuk och helat honom som han helat så många andra. Varför väntade han fyra dagar efter att Lasarus dött. Alla visste att själen stannade kvar vid kroppen i tre dagar, i förhoppningen om att kunna återvända. Men efter fyra dagar. Då hade nedbrytningsprocessen nått så långt att inget hopp återstod. Varken för själen eller en sörjande syster. Men nu har Jesus kommit och Marta ger sig av för att möta honom. När hon så står framför Jesus brister det för henne. Hennes första ord blir en anklagelse inbäddad i tro. *Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött.* Kanske blir hon själv överraskad över sina hårda ord och lägger snabbt till; *Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om.* För oss som vet hur händelserna slutar verkar Martas ord vara fyllda av en stark tro på vad Jesus nu skulle göra. Men om vi tittar på hur hon reagerar när Jesus ber dem ta bort stenen från graven blir det tydligt att orden här var uttryck av något annat än förtröstan. Vid graven försöker hon nämligen hindra dem från att rulla bort stenen, Lasarus har ju redan börjar lukta, tiden för helande är förbi. Jesus som tycker mycket om de tre syskonen ser Martas sorg och försöker ge henne tröst med löftet om en kommande uppståndelse. Ord som Marta säkerligen redan hört från de judar som kommit för att erbjuda sin tröst. Hon tolkar Jesus ord som om de syftar på den uppståndelse som ska ske på den sista dagen. Hoppet om en tid när allt ska göras nytt. Men Jesus menar något annat och proklamerar att han är livet självt, att uppståndelsen finns hos honom. Marta beskriver så slutligen sin tro på att Jesus verkligen är Messias, Guds son, han som skulle komma hit till världen. Vilken fantastisk trosbekännelse. Marta har ett tydligt mål för sin tro, hon vet vem Jesus och Fadern är. Men varför leder inte denna tro till en förhoppning om att Jesus skulle hjälpa henne också nu i dödsskuggans dal? Varför inser hon inte att livets källa också kan ge liv till den som har dött?

Jag tror att Marta mitt i sin imponerande trosbekännelse har en allvarlig brist. En saknad som begränsar hennes tro. Marta inser inte att Jesus kan hjälpa henne där och då. Och Guds hjälp i världen, Guds verkade makt är inte det Andens funktion? Jag tror att man kan säga att Marta saknar Den Helige Ande i sin Gudsbild. Inte bokstavligt men genom den funktion som anden utgör och som hon saknar i sin gudsbild. Att ha en färdigformulerad tro som beskriver Jesus gudomlighet och fadern som ursprung är inte det en fälla också vi lätt hamnar i. Är det inte så att vi mitt i vår välformulerade och kristuscentrerade tro ibland mister tron på Guds handlande idag? Det är lättare att tro på den Jesus jag läser om än den Gud jag litar på ska handla i mitt liv. Att tro på Guds direkta ingripande idag kräver ganska mycket av oss. Det kräver en tro på Gud där vi inser att man inte kan tala i termer av orealistiska krav när det handlar om universums ursprung. Och kanske än mer handlar det om att lita på att min tro räcker. Att det inte är utifrån min tro som Gud kan hela eller på annat sätt gripa in. Att det är Guds kraft och

min svaghet som är själva förutsättningen. Då handlar det inte om att bygga upp en tro som bär bortom alla tvivel. Då handlar det om en tro på min tro. Att den räcker. För det gör den.

Utan Den Helige Ande i vår treenighet så har vi en tro på att Jesus är Guds son men saknar förtröstan på att han kommer hjälpa oss i våra liv.

Predikaren och Sonen

Den som saknar sonen i treenigheten mister också anden. Det är genom Sonen som Anden kommer. Det är genom Sonen som Anden verkar. För den som står med bara Fadern i treenigheten blir tron lätt kylig. Fadern, alltings ursprung, livets källa och universums herre. Hur skulle han kunna bry sig om mig. Hur skulle jag våga närma mig honom med böner om mitt liv. En som står med endast fadern i sin gudsbild är predikaren. I hans ord finns inget hopp om Andens hjälp eller Sonens frälsning. Kvar finns bara en fatalism. Ett dovt accepterande av Guds storhet och människans intighet. Inför Guds oändliga och fruktansinjudande storhet finns inget hopp om att kunna påverka livets utgång. Kvar finns bara en syn där allt som ska hända tycks stå utanför människans kontroll;

Ingenting nytt under solen

Tomhet, idel tomhet, säger Predikaren, tomhet, idel tomhet, allt är tomhet. Vad får människan ut av all sin möda under solen? Släkte går och släkte kommer, jorden är evigt densamma... Vad som har varit kommer att vara, vad som har skett skall ske igen. Det finns ingenting nytt under solen. (Pred 1:2-4, 9)

Vad som har varit kommer att vara, vad som har skett skall ske igen. Det finns ingenting nytt under solen. Det som är har redan varit, det som kommer har redan funnits. Gud letar åter fram det flydda. (Pred 3:14-15)

Risken att vi skulle hamna i en sådan Gudsbild är nog inte särskilt trolig. För Judar och Muslimer som bara har denna del av treenigheten i sin gudsbild är risken givetvis mycket större. Men också kristna har under historiens lopp vandrat in i denna labyrinth där Guds allmakt lett till bland annat predestinationsläror av olika slag.

Frikyrkosverige och fadern

Kvar finns nu endast en tro utan fadern. En tro där faderns förbleknar och bara Sonen och Anden finns kvar blir väldigt privat. Sonens frälsning och Andens hjälp binds lätt upp kring mitt eget liv. Det blir bara "min Jesus" som lovsången går. Det viktigaste blir det egna mötet med Jesus eller upplevelsen av Andens påverkan. Eftermötets upplevelser där jag med stängda ögon själv möter sonen blir det allra viktigaste. Som ni förstår är mitt exempel på detta inte särskilt långväga ifrån. Det handlar om vår eget frikyrkofromhet. När väckelsen drog fram var det en reaktion på en kylig kyrka som tenderade predikarens gudsbild. Sonens och Andens möte med individen var helt frånvarande. Tron rörde inte det personliga. Det positiva med det nya var att tron nu blev mer än något jag har, det blev grunden för hela mitt liv. Och lovsången och mötet med Jesus är något centralt för vår tro. Men vad som i alla fall ibland har hänt är att det som var personligt nu blivit privat. Med det menar jag att det som lyftes fram som en viktig del vid sidan om Fadern ibland blivit det enda. Det är ju en

intressant detalj att vi ber till Jesus medan Jesus själv bad och instruerade oss att be, till fadern.

Utan fadern går vi miste om en del. Fadern är bland annat skaparen. Jag tror inte det är en slump att vår industrialiserade syn på naturen, där den blir något som ska tillgodose mina behov är samtida med den privatiserade tron. Där Gud som skapare lyfts fram blir också mänskligheten som det skapade något helt. Det som ska återupprättas blir då inte bara jag utan faktiskt folken eller mänskligheten. Där vi ser personlig frälsning talar bibeln också om en ny himmel och en ny jord. Paradiset är inte ett härligt eftermöte, paradiset beskrivs mycket mer jordnära. Det är ett liv mitt i Guds oförstörda skapelse där han går oss till mötes mitt i det vardagliga livet. Det är en sådan ny himmel och ny jord vi har att längta efter.

Treenigheten är ett försök att beskriva hur vi upplever Gud och hur Jesus beskriver Gud i bibeln. Treenigheten beskriver sidor av Gud som alla behövs. Varje sida bär med sig något positivt för vår tro. Men det utgör också en lockelse att allt för mycket fokusera på en av Guds sidor.

En sund tro som bär genom livet blickar upp mot den treenige Guden. Så har Gud uppenbarat sig för oss, så är vi kallade att tro och sådan är målet för våra böner.